

สรุปบทเรียนสถานการณ์เหตุอุทกภัย ปี พ.ศ.2567 ลุ่มน้ำสาละวิน

ฝ่ายสารสนเทศและพยากรณ์น้ำ ส่วนอุทกวิทยา
สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

เนื้อหาการนำเสนอโดยสังเขป

ปก

1. ข้อมูลทั่วไปกายภาพลุ่มน้ำละวิน
2. สาเหตุ การเกิดน้ำท่วม
  - 2.1 สภาพอากาศ
  - 2.2 สภาพน้ำฝน
  - 2.3 สภาพน้ำท่า
3. การคาดการณ์น้ำหลาก
  - 3.1 คาดการณ์น้ำท่า
4. ผลกระทบจากน้ำท่วม
  - 4.1 ภาพข่าวพื้นที่น้ำท่วม
5. ปัญหาและอุปสรรคข้อจำกัด
6. ข้อเสนอแนะ

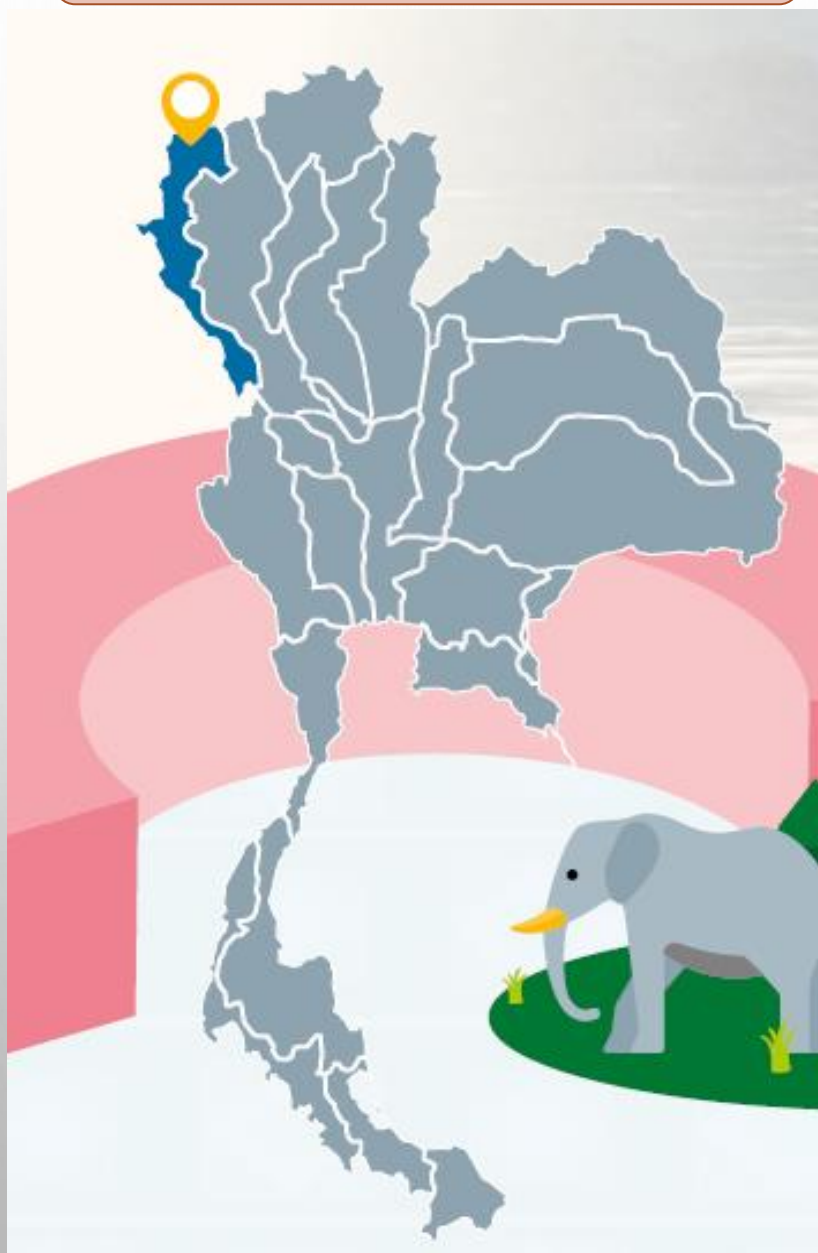
ภาคผนวก

ลุ่มน้ำสาละวินมีลุ่มน้ำสาขาทั้งสิ้น 22 ลุ่มน้ำสาขา และลำน้ำสายหลัก ได้แก่ แม่น้ำปายซึ่งมีต้นกำเนิดจากเทือกเขาแดนลาว แม่น้ำเมย ซึ่งมีต้นกำเนิดจากเทือกเขากันเขตแดนไทย -พม่า แม่น้ำยวม ซึ่งมีต้นกำเนิดจากเทือกเขาแดนลาวที่ อ.ขุนยวม จ.แม่ฮ่องสอน ลำน้ำสาขาของแม่น้ำยวม ได้แก่ แม่น้ำปอน แม่ละหวง

ลุ่มน้ำสาละวิน (รหัสลุ่มน้ำ 01)

ลุ่มน้ำ สาละวิน

รหัสลุ่มน้ำ 01

ข้อมูลทั่วไป

- ❖ พื้นที่ลุ่มน้ำ 19,105.59 ตารางกิโลเมตร
- ❖ จำนวนลุ่มน้ำสาขา 22 ลุ่มน้ำสาขา
- ❖ จังหวัดในเขตลุ่มน้ำ 3 จังหวัด

ข้อมูลกายภาพ

- ❖ ความยาวลำน้ำโดยประมาณ 250 กิโลเมตร
- ❖ ระดับความสูง 200 - 2005 เมตร รทก.
- ❖ ปริมาณฝนเฉลี่ยรายปี 1,315.70 มิลลิเมตร
- ❖ ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรายปี 9,238 ล้านลูกบาศก์เมตร
  - ฤดูฝน 6,804 ล้านลูกบาศก์เมตร,
  - ฤดูแล้ง 2,434 ล้านลูกบาศก์เมตร

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ

- ❖ จำนวนโครงการ 159 โครงการ
- ❖ ความจุ 28 ล้านลูกบาศก์เมตร
- ❖ พื้นที่รับประโยชน์ 11,981 ไร่

ปริมาณความต้องการใช้น้ำ

1,000 ล้านลูกบาศก์เมตร

- ❖ ด้านเกษตรกรรม 964.34 ล้านลูกบาศก์เมตร
- ❖ ด้านอุปโภคบริโภค 32.04 ล้านลูกบาศก์เมตร
- ❖ ด้านอุตสาหกรรม 3.63 ล้านลูกบาศก์เมตร

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม

- ❖ จำนวนประชากร 696,277 คน
- ❖ ครุว์เรือน 243,092 ครุว์เรือน
- ❖ เกษตรกรที่มีที่ทำกินเป็นของตนเอง 71,583 ครุว์เรือน

ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

- ❖ ทรัพยากรป่าไม้ 10,801.81 ตารางกิโลเมตร
- ❖ ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ
  - 1A 11,771.43 ตารางกิโลเมตร
  - 1B 1,538.87 ตารางกิโลเมตร
  - 2 2,565.83 ตารางกิโลเมตร
  - 3 1,742.73 ตารางกิโลเมตร
  - 4 956.49 ตารางกิโลเมตร
  - 5 506.79 ตารางกิโลเมตร
- ❖ พื้นที่ชุ่มน้ำ 1 แห่ง

สภาพปัญหา

- ❖ พื้นที่เสี่ยงอุทกภัย 2,538.86 ตารางกิโลเมตร
- เสี่ยงน้อย 1,989.47 ตารางกิโลเมตร
- เสี่ยงปานกลาง 549.40 ตารางกิโลเมตร
- เสี่ยงมาก -
- ❖ พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง 18,803.39 ตารางกิโลเมตร
- เสี่ยงน้อย 16,267.17 ตารางกิโลเมตร
- เสี่ยงปานกลาง 2,532.18 ตารางกิโลเมตร
- เสี่ยงมาก 4.05 ตารางกิโลเมตร

พื้นที่เหมาะสมสำหรับการชลประทานและการเกษตร

- ❖ พื้นที่เหมาะสมสำหรับพัฒนาพื้นที่ชลประทาน 56,488 ไร่
- ❖ พื้นที่เหมาะสมสำหรับการเกษตร 123,307 ไร่

แผนผังกลุ่มน้ำสาละวิน

แม่น้ำสาละวิน

เวลาเดินทาง
(ชั่วโมง)

ระยะทาง
(กิโลเมตร)

น้ำปาย

น้ำซอง

ห้วยปางสูง

9.5 ก.ม.

5.00

659

17 ก.ม.

39.2 ก.ม.

143.1 ก.ม.

Sw.5A

อ.เมืองแม่ฮ่องสอน
จ.แม่ฮ่องสอน

ระดับตลิ่ง ม. (รสม.)

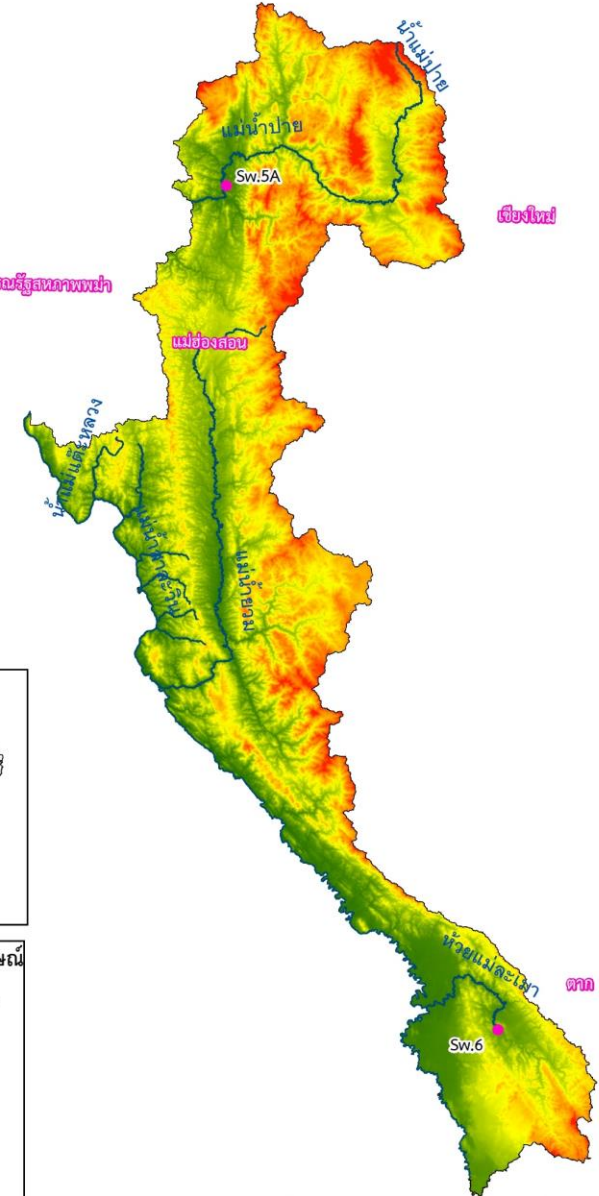
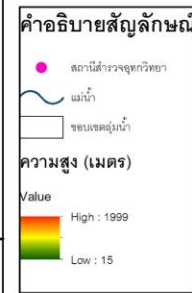
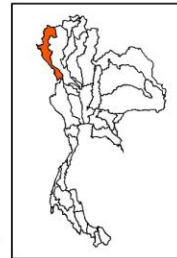
ความจุลำน้ำ ลบ.ม./วิ

ที่มา : ฝ่ายสารสนเทศและพยากรณ์น้ำ ส่วนอุทกวิทยา
สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

หมายเหตุ : ใช้เฉพาะช่วงเวลาน้ำหลาก

แผนที่กลุ่มน้ำสาละวิน

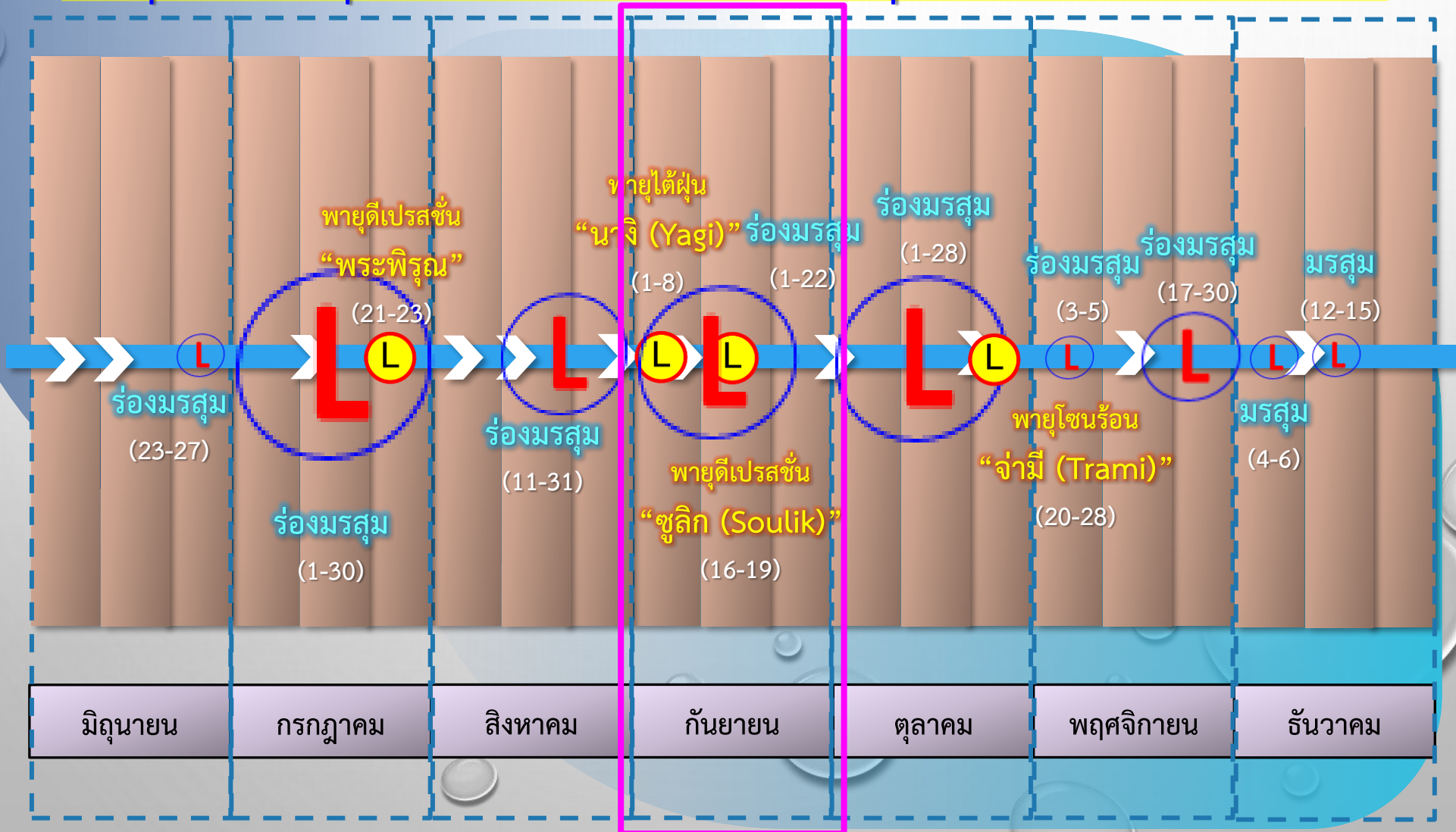
ฝ่ายสารสนเทศและพยากรณ์น้ำ ส่วนอุทกวิทยา สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

สาเหตุ การเกิดน้ำท่วม

สภาพอากาศที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย พ.ศ.2567

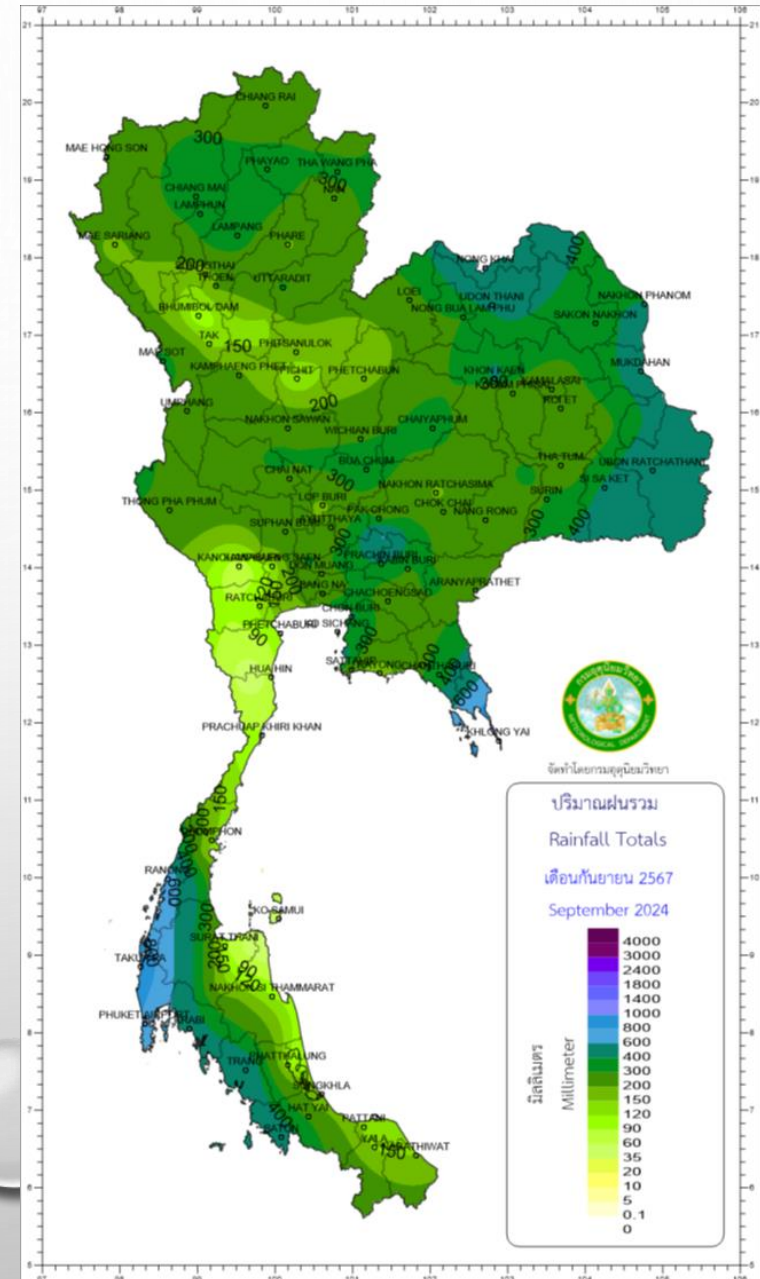
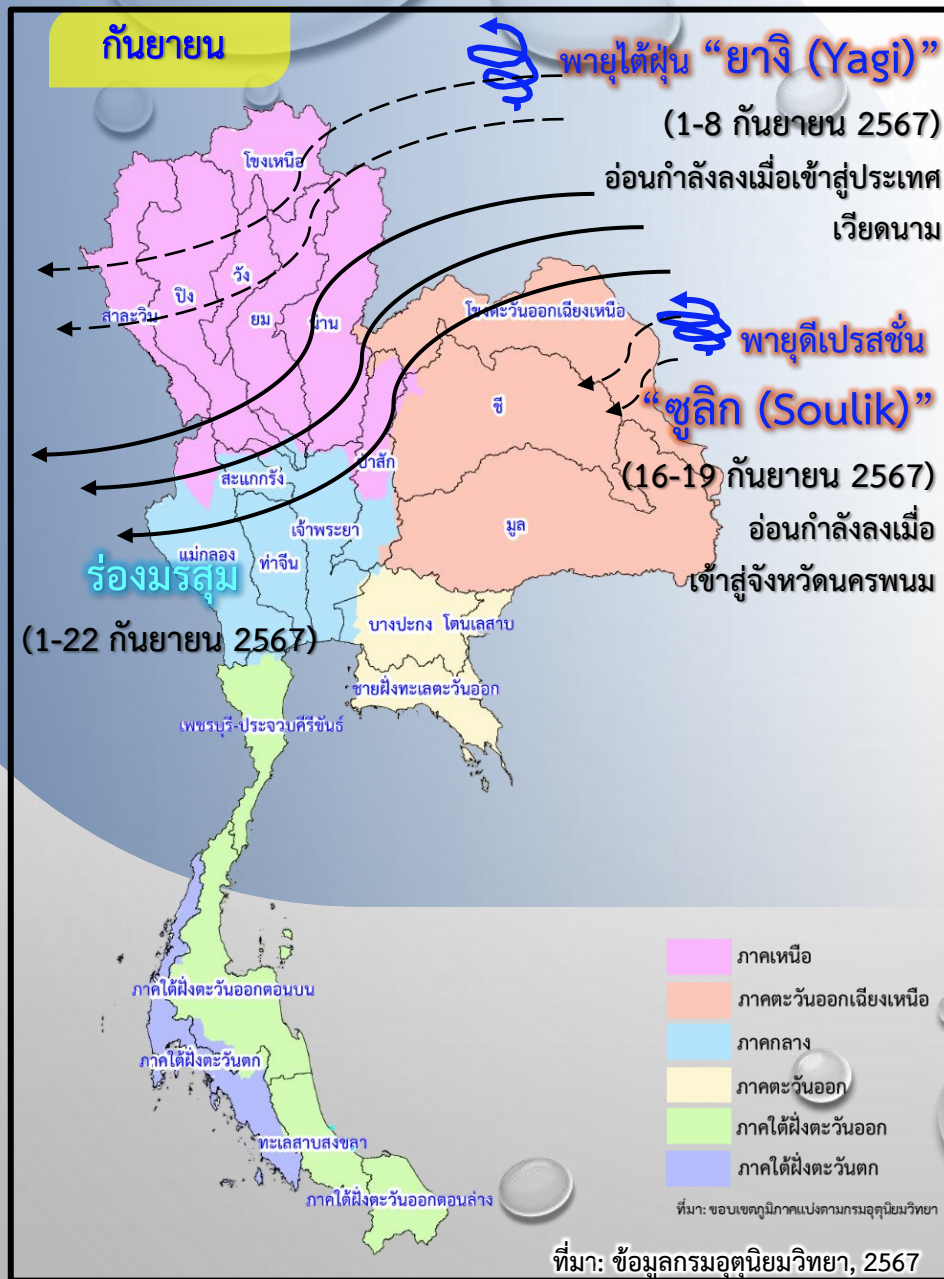
พายุและร่องมรสุมที่ผ่านประเทศไทยในช่วงเดือนมิถุนายน – ธันวาคม พ.ศ. 2567

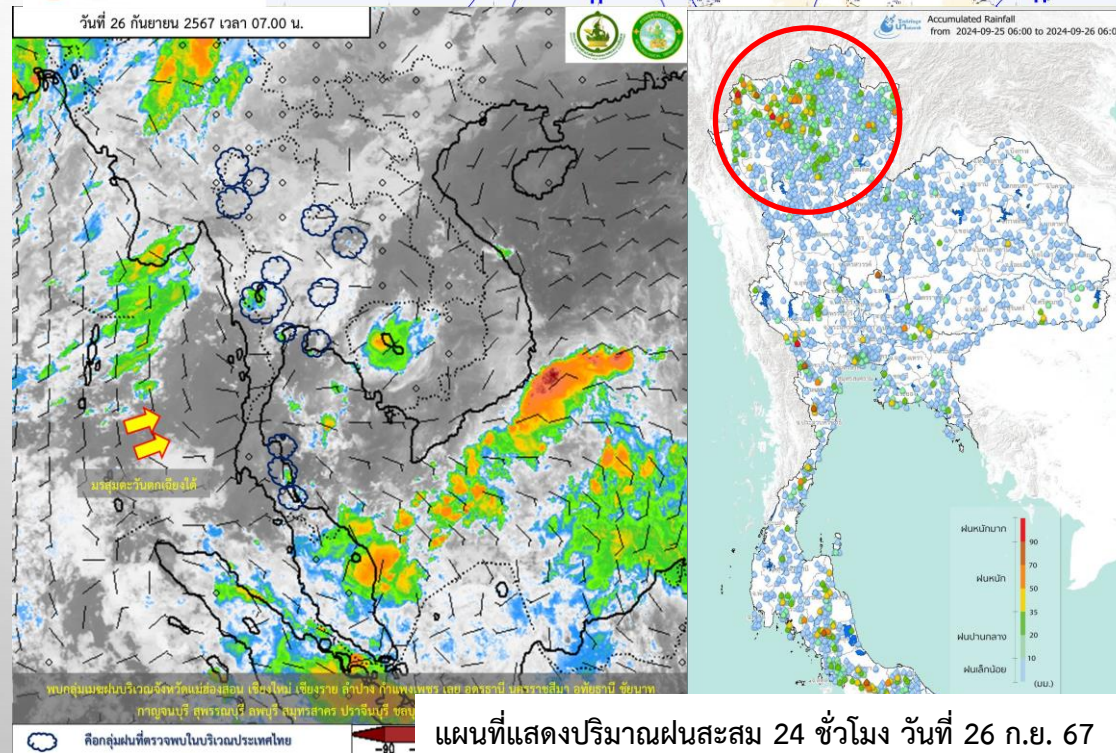
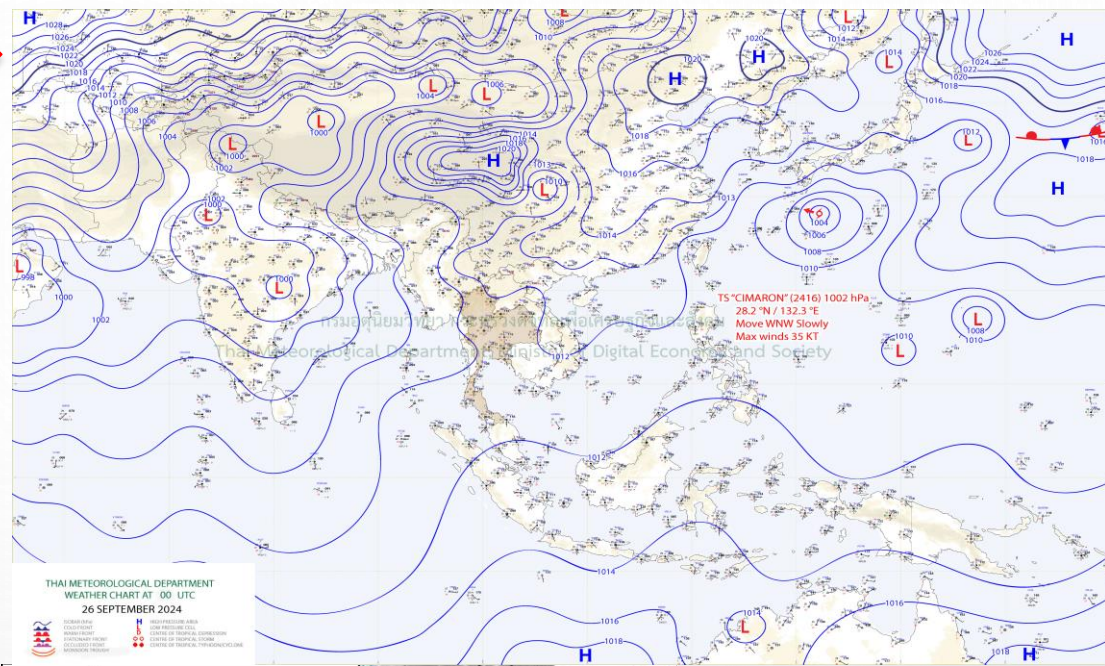
พายุและร่องมรสุมที่ผ่านประเทศไทย เดือน กันยายน พ.ศ. 2567

มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (ณ 26 ก.ย. 67)

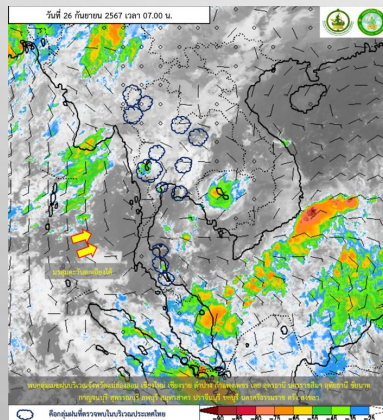
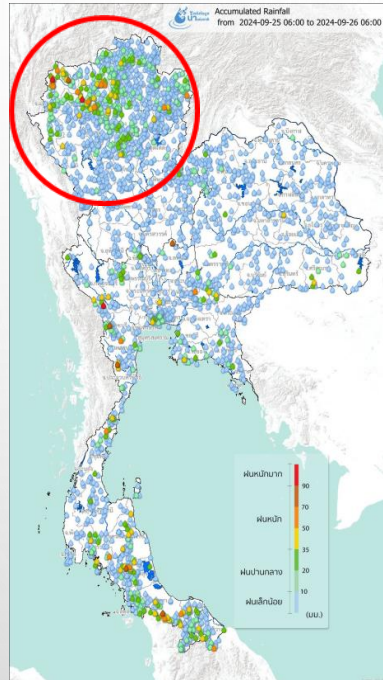
มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมทะเลอันดามัน ภาคใต้ และอ่าวไทย ในขณะที่มีแนวพัดสอบของลมตะวันตกเฉียงใต้และลมฝ่ายตะวันออกกบบริเวณอ่าวไทย ภาคใต้ตอนล่าง และภาคตะวันออก ลักษณะเช่นนี้ทำให้มีฝนตกหนักและฝนที่ตกสะสมบางแห่งในภาคเหนือ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ภาคตะวันออก และภาคใต้ ซึ่งอาจทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน และน้ำป่าไหลหลาก โดยเฉพาะพื้นที่ลาดเชิงเขาใกล้ทางน้ำไหลผ่านและพื้นที่ลุ่มไว้ด้วย

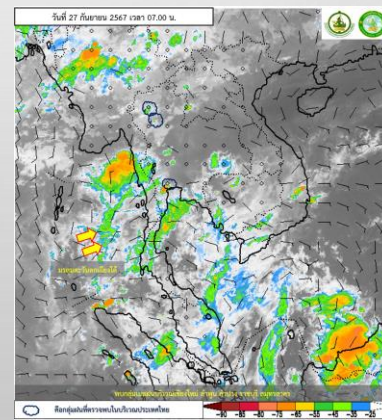
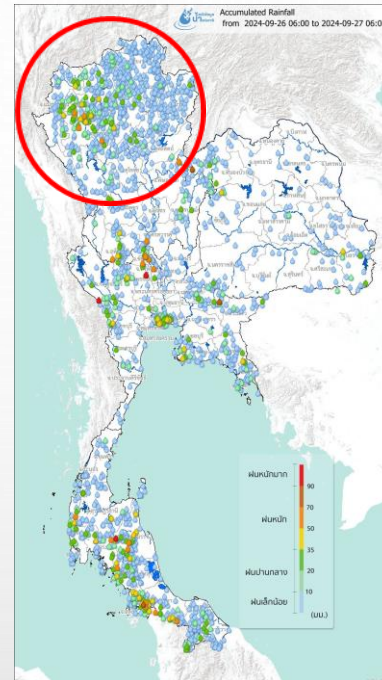

สภาพภูมิอากาศ (ช่วงเดือน ก.ย 67)

วันที่ 26 ก.ย. 67
เวลา 06.00 น.

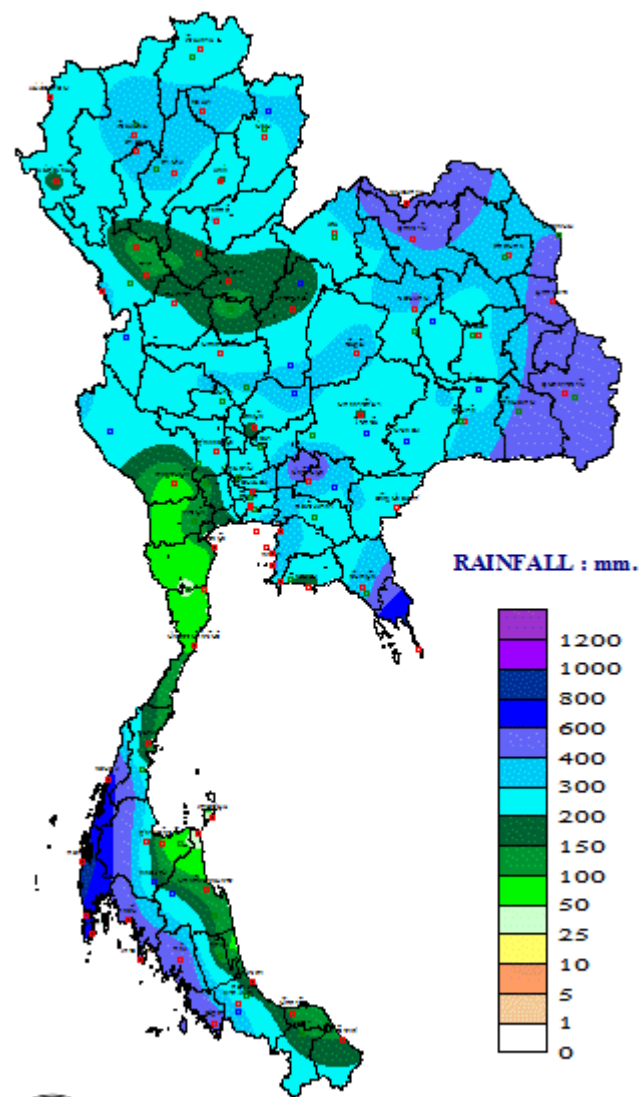

วันที่ 27 ก.ย. 65
เวลา 06.00 น.

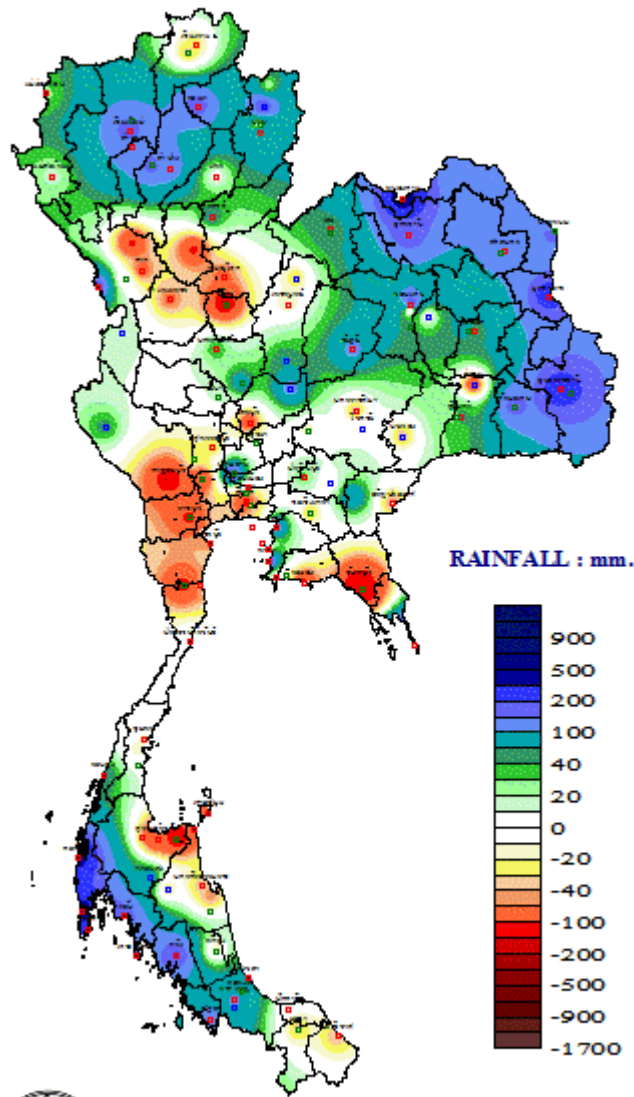
ปริมาณน้ำฝน (ช่วงเดือน ก.ย 67)

TOTAL MONTHLY RAINFALL
FROM 1-30 กันยายน 2024

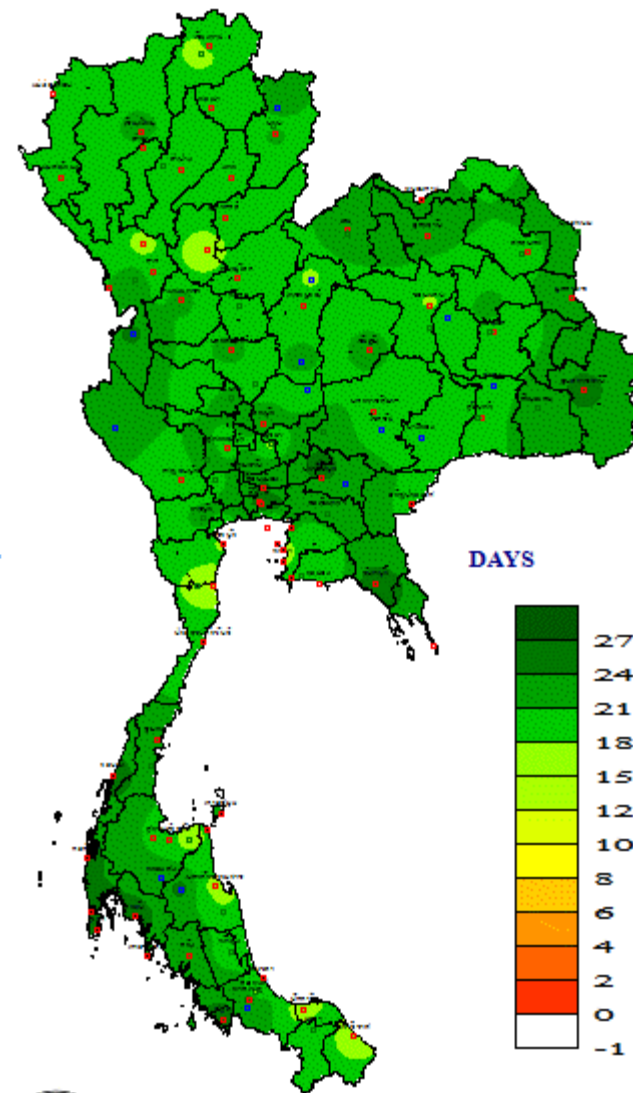
THAI METEOROLOGICAL DEPARTMENT

DEPARTURE FROM NORMAL
FROM 1-30 กันยายน

THAI METEOROLOGICAL DEPARTMENT

NUMBER OF RAINY DAYS
FROM 1-30 กันยายน 2024

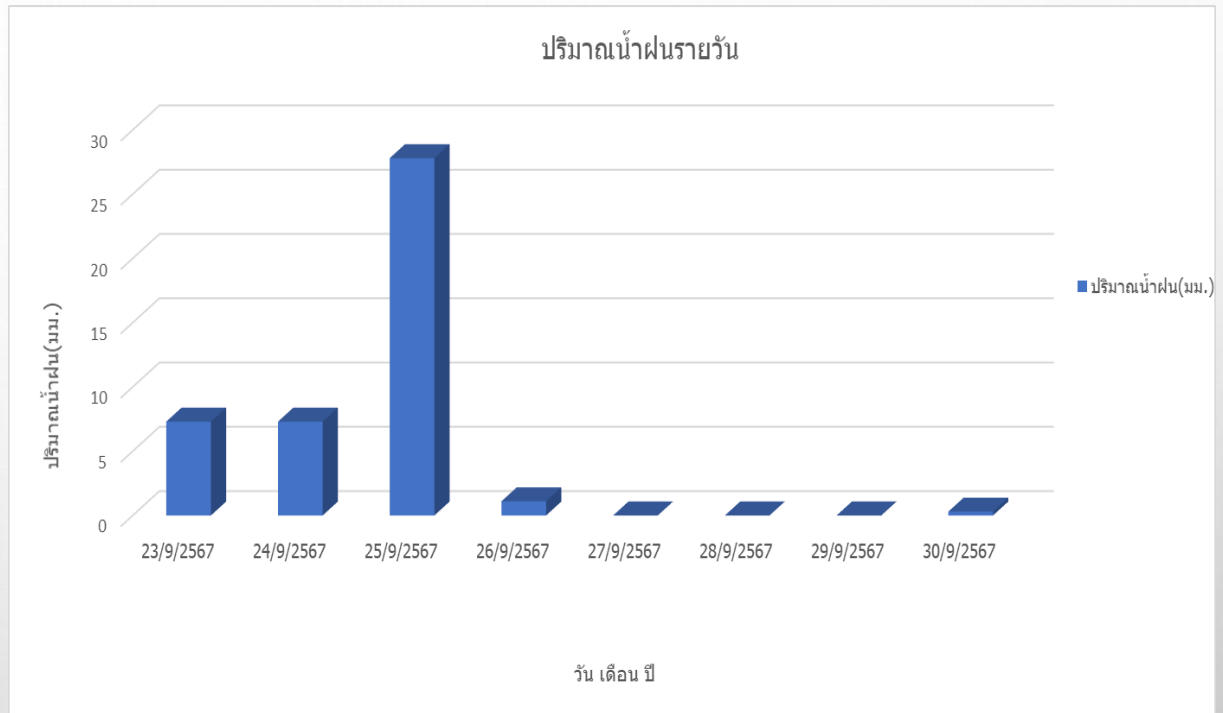

THAI METEOROLOGICAL DEPARTMENT

ปริมาณฝน (ช่วงวันที่ 1 – 30 ก.ย. 67)

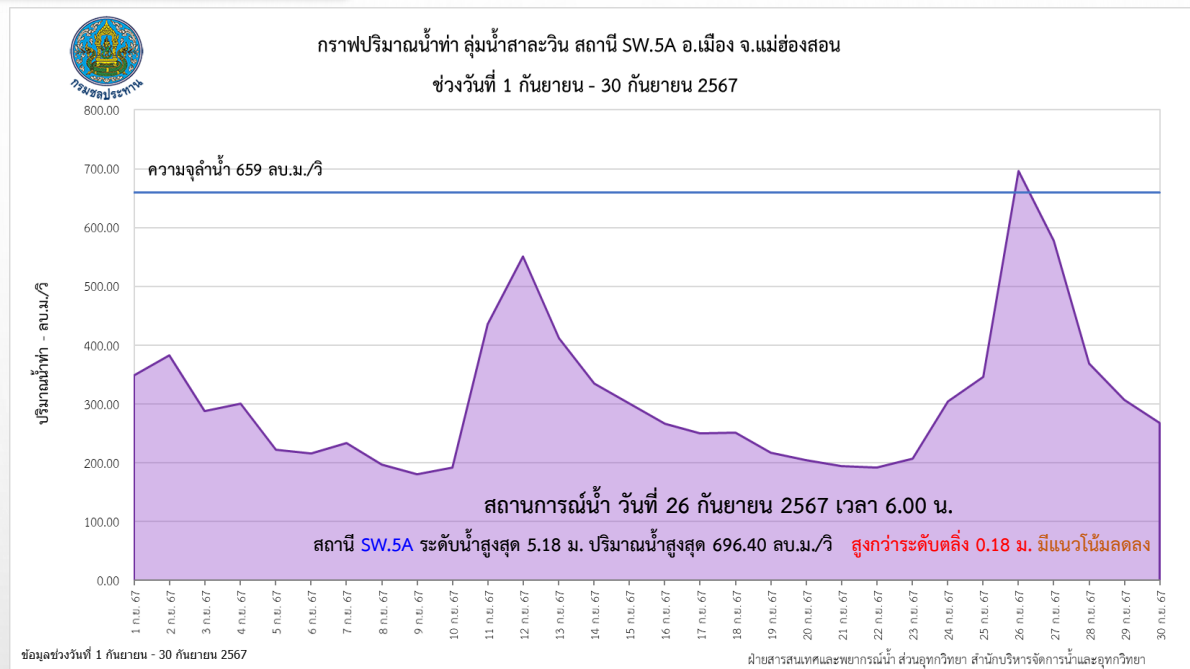
สถานี 200111 น้ำปาย(SW.5A) อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน	
วัน/เดือน/ปี	ปริมาณน้ำฝน(มม.)
23/9/2567	7.3
24/9/2567	7.3
25/9/2567	27.8
26/9/2567	1.1
27/9/2567	0
28/9/2567	0
29/9/2567	0
30/9/2567	0.3

วัดปริมาณน้ำฝนสูงสุด วันที่ 25 ก.ย. 2567 และฝนสะสม 3 วัน ณ วันที่ 26 ก.ย. 2567 ได้ที่ สถานี 200111 น้ำปาย(SW.5A) อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน
วัดได้ 36.2 มม.

ปริมาณน้ำท่า (ช่วงเดือน ก.ย. 67)

ปริมาณน้ำท่ารายวัน (วันที่ 1- 30 กันยายน พ.ศ.2567)

ปริมาณน้ำฝน

ปริมาณน้ำฝนสะสมของเหตุการณ์ 36.2 มม. (รวมทั้งหมด 72 ซม.) (สถานีฝนได้แก่ที่ สถานี 200111 น้ำปาย(SW.5A) อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน)

ปริมาณฝนสูงสุด 24 ซม.ของเหตุการณ์ หรือ Maximum 1 Day ปริมาณฝน 27.8 มม. จากสถานี 200111 น้ำปาย(SW.5A) อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน

ประเภทการตรวจวัด รายวัน

ปริมาณน้ำท่า

สถานี SW.5A บ้านท่าโป่งแดง ต.ผาบ่อง อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน ระดับน้ำสูงสุด 5.18 ม. : ระดับตลิ่ง 5.00 ม. สูงกว่าตลิ่ง 0.18 ม.

ปริมาณน้ำสูงสุด 696.40 (ลบ.ม./วิ) วันที่ 26 ก.ย. 67 เวลา 06.00 น. (เริ่มล้นตลิ่งวันที่ 26 ก.ย. 67 ลดลงต่ำกว่าตลิ่งวันที่ 27 ก.ย. 67) จำนวนวันที่น้ำล้นตลิ่ง 1 วัน

ประเภทการตรวจวัด 3 เวลา

สถานี	แม่น้ำ	ที่ตั้ง	ช่วงเวลาที่ล้นตลิ่ง	ระดับน้ำ/อัตราการไหลสูงสุด	
				วันที่/เวลา	ระดับน้ำ/อัตราการไหล(สูงกว่าตลิ่ง)
สถานีSw.5A	ปาย	บ้านท่าโป่งแดง ต.ผาบ่อง อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน	26 ก.ย. 67/6.00 น	26 ก.ย. 67/6.00 น	5.18 m. / 696.40 cms. (+0.18 m.)

วันที่	26/09/2567	แสดงรายงาน	ระดับน้ำ ม.(รวม.) -														
รายงานสภาพน้ำท่า ภาคเหนือตอนบน(เชียงใหม่)																	
ศูนย์อุทกวิทยาสอบปรุห่านภาคเหนือตอนบน(เชียงใหม่) สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน																	
วันที่ 20 - 26 กันยายน 2567																	
ลำดับ	สถานี	ลุ่มน้ำ	อำเภอ	จังหวัด	ระดับตึง(ม.)	สภาพน้ำท่า(วันที่) เวลา 06.00 น.								เฉลี่ย	กราฟ	ร้อยละของ ความจุ	แนวโน้ม
					ความจุ ลำน้ำ(ลบ.ม./ วินาที)	ศ. 20 ก.ย.	ศ. 21 ก.ย.	ธว. 22 ก.ย.	จ. 23 ก.ย.	อ. 24 ก.ย.	พ. 25 ก.ย.	พฤ. 26 ก.ย.					
					226.30	46.25	48.63	65.60	69.05	184.90	298.00	221.80	133.46				
20	G.8	กก	แม่ลาว	เชียงราย	4.00	1.60	1.54	1.92	2.35	2.86	4.45	4.66	2.77	กราฟ	130.51		
					186.50	45.30	42.78	59.45	80.50	108.60	224.50	243.40	114.93				
21	Y.37	ยม	วังชิ้น	แพร่	11.00	6.46	7.05	7.07	8.17	10.18	10.47	11.82	8.75	กราฟ	117.93		
					1330.40	437.60	520.20	523.00	692.00	1109.00	1184.50	1569.00	862.19				
22	L.17	โง้ง	เมืองพะเยา	พะเยา	3.50	1.93	1.94	2.03	2.03	2.90	3.05	3.13	2.43	กราฟ	80.51		
					118.00	25.50	26.00	30.50	30.50	80.05	89.80	95.00	53.91				
23	SW 5A	สาละวิน	เมืองแม่ฮ่องสอน	แม่ฮ่องสอน	5.00	1.76	1.68	1.66	1.78	2.53	2.84	5.18	2.49	กราฟ	105.68		
					659.00	204.00	194.00	191.50	206.50	304.15	346.00	696.40	306.08				
24	P.82	ปิง	แม่ว้าง	เชียงใหม่	3.80	1.57	1.23	1.98	3.17	2.00	1.83	1.60	1.91	กราฟ	16.95		
					141.00	22.97	13.92	36.87	97.63	37.60	31.40	23.90	37.76				
25	P.14A	ปิง	จอมทอง	เชียงใหม่	3.50	0.34	0.50	0.84	1.41	1.19	1.00	1.10	0.91	กราฟ	92.65		
					245.00	117.00	139.40	188.00	274.20	240.50	212.00	227.00	199.73				
26	P.84	ปิง	แม่ว้าง	เชียงใหม่	4.00	1.21	1.40	3.00	4.27	2.54	2.23	1.92	2.37	กราฟ	26.88		

การคาดการณ์น้ำหลาก

การคาดการณ์น้ำท่า (สถานี SW.5A บ้านท่าโป่งแดง อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน)

☐ มี ☒ ไม่มี (ไม่มีการคาดการณ์โดยใช้แบบจำลอง แต่ใช้วิธีคาดการณ์จากฝนคาดการณ์ล่วงหน้าประกอบกับดูฝนที่ตกจริง)

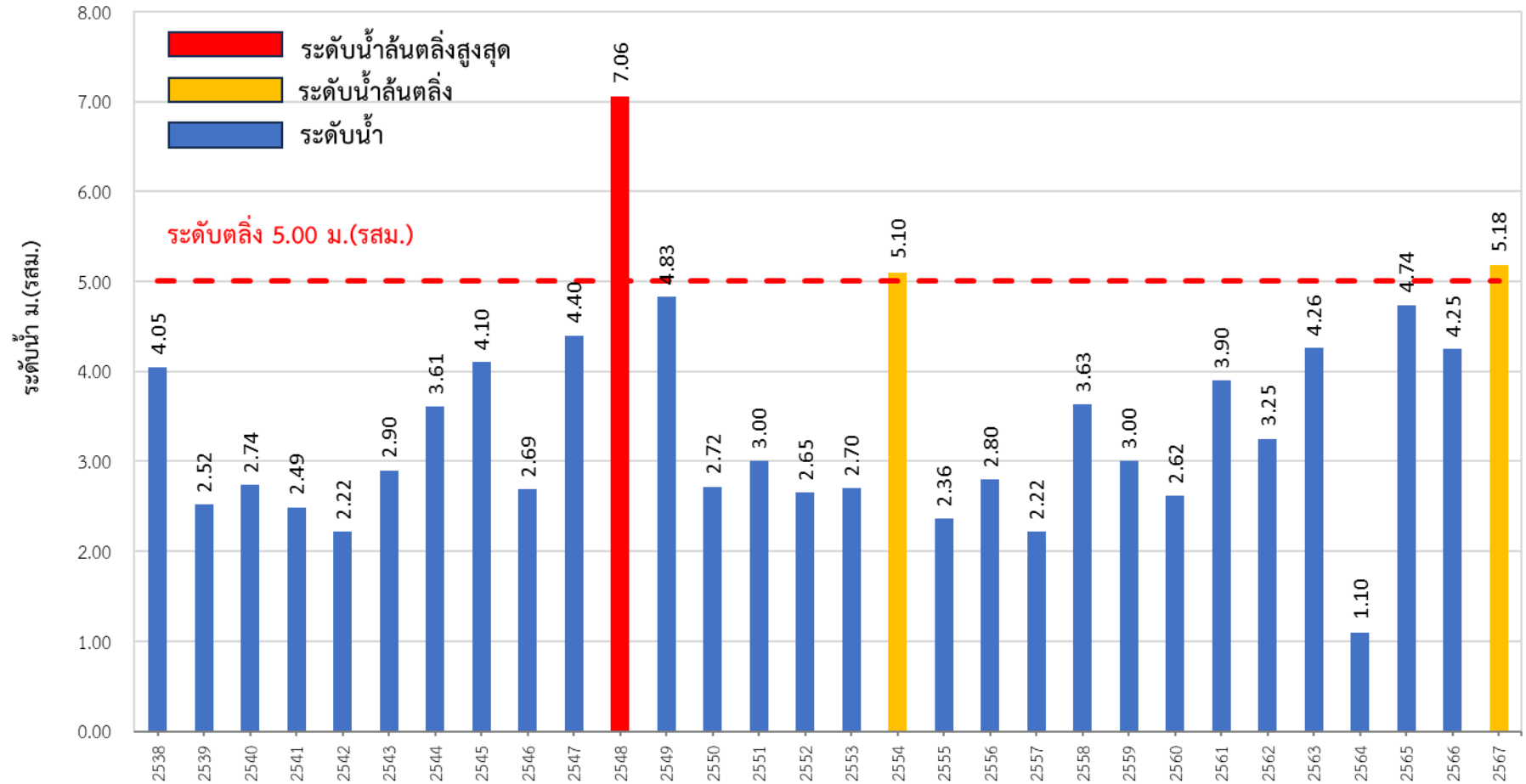
สถานีตรวจวัดปริมาณน้ำฝน

ลำดับ	ที่ตั้ง	เหตุผลและความจำเป็น
1.	สถานี 200111 น้ำปาย(SW.5A) อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน	เพื่อประเมินปริมาณฝนบริเวณแม่น้ำปาย สำหรับติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์น้ำ

สถิติระดับน้ำสูงสุด สถานี SW.5A

ระดับน้ำสูงสุดรายปี สถานี SW.5A แม่น้ำปาย อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน
(ปี พ.ศ.2538 - 2567)

ศูนย์เสาระดับ = 175.757 ม.(รทก.)

ฝ่ายสารสนเทศและพยากรณ์น้ำ ส่วนอุทกวิทยา สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา

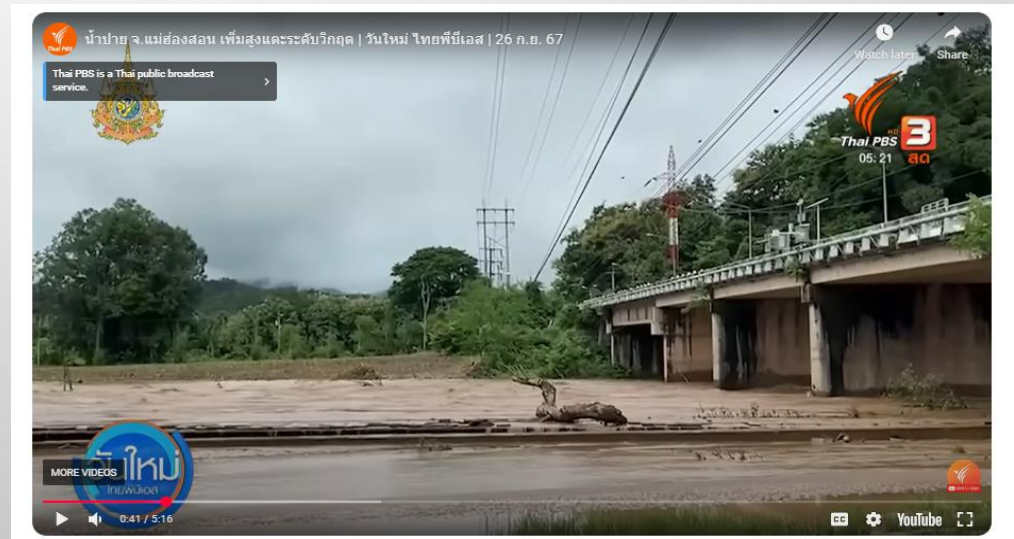

ผลกระทบจากน้ำท่วม

น้ำป่า จ.แม่ฮ่องสอน เพิ่มสูงแตะระดับวิกฤต | วันใหม่ ไทยพีบีเอส | 26 ...

YouTube · Thai PBS · Sep 25, 2567 BE

YouTube

ที่มา : ภาพรายงานข่าว Thai PBS ณ วันที่ 26 กันยายน 2567

ปัญหาและอุปสรรคข้อจำกัด

- การเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ ทำให้การประเมินพื้นที่น้ำท่วมและชุมชนที่ได้รับผลกระทบเปลี่ยนแปลงไป
- ข้อจำกัดของเครื่องมือและบุคลากร เช่น เครื่องมือในการตรวจวัดซ้ำชุดหรือไม่เพียงพอ และบุคลากรมีจำกัด ทำให้รับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอาจไม่ทันท่วงที

ข้อเสนอแนะ

- ศึกษาการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ ทำให้การประเมินพื้นที่น้ำท่วมและชุมชนที่ได้รับผลกระทบเปลี่ยนแปลงไป
- ตรวจสอบความประสงค์จากพื้นที่ในด้านเครื่องมือและบุคลากร

แนวทางปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา

- ติดตามข้อมูลคาดการณ์รายสัปดาห์ รายวัน ของกรมอุตุนิยมวิทยา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ
- การพัฒนาเครื่องมืออุปกรณ์ให้ทันต่อเหตุการณ์ ไม่ว่าจะเป็น อุปกรณ์สำนักงาน อุปกรณ์ภาคสนาม หรือแม้แต่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีความพร้อมและเตรียมรับมือกับภัยที่จะเกิดขึ้น
- เก็บรวบรวมสถิติข้อมูลหลังจากเกิดเหตุการณ์น้ำท่วมในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ประมวลผล จัดทำแผนที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม และนำแผนที่ไปใช้ประกอบการเฝ้าระวัง และแจ้งเตือนภัยน้ำท่วมในอนาคต

